

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції з
міжнародною участю
(м. Харків, 28 травня 2024 року)

Харків 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

***Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю***

м. Харків, 28 травня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2024**

УДК 378.013:61(082)(477)
А43

*Затверджено Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 6 від 21 червня 2024 р.*

Редакційна колегія:

В. А. Капустник, І. В. Лещина, В. В. М'ясоєдов,
Л. В. Фоміна, І. В. Корнейко, К. В. Волошко, П. Д. Перцев

А43 Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти : зб. матеріалів Всеукраїн. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Харків, 28 трав. 2024 р.) / ред. кол. : В. А. Капустник, І. В. Лещина, В. В. М'ясоєдов та ін. Харків : ХНМУ, 2024. 287 с.

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення запланованих програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітньо-професійних програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

УДК 378.013:61(082)(477)

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний
медичний університет, 2024
© Редакційна колегія, 2024

Коробчанський В.О., Щербань М.Г., Олійник Ю.О. ВИКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ГІГІЄНИ НА ОСНОВІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ	127
Костенко О.В. ТРУДОВИЙ МЕТОД ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	129
Котенко О.Є., Руденко Д.О., Таянський О.С. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДАНИХ ДЛЯ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ	131
Котенко О.Є.Руденко Д.О., Таянський О.С. ОГЛЯД СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЦИНІ	132
Кочнєва О.В. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА НЕДОЛІКИ.....	135
Кочубей О.А., Ашеулова Т.В., Шаповалова С.О. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ, МЕДСЕСТРИНСТВА ТА БІОЕТИКИ	137
Крайненко О.В. IMPLEMENTING OF THE SYSTEMS THINKING AND SUSTAINABILITY APPROACH IN THE EDUCATIONAL PROCESS IN MEDICAL ESTABLISHMENTS OF HIGHER EDUCATION	139
Кремінська І.Б., Буртик О.І, Витвицький А.Ю. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК ОСНОВА ДОСЯГНЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	140
Кремінська І.Б., Заяць Л.М. МІЖДИСЦИПЛІНАРНЕ НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ОСВІТИ СЬОГОДЕННЯ	142
Купновицька І.Г., Губіна Н.В., Калугіна С.М. ЗНАЧИМІСТЬ ВИКЛАДАННЯ «ОСНОВ ФАРМАКОЛОГІЇ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ» ДЛЯ СПЕЦІАЛІСТІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ.....	143
Купновицька І.Г., Фітковська І.П., Клименко В.І. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЄКТІВ ЯК СПОСОБУ ІНТЕГРУВАННЯ ЗНАЇ ТА ВМІНЬ ІЗ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ У ПРАКТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ФАРМАЦЕВТА	145
Кузнєцова М.О., Кузнєцова І.К., Сіренко В.А. РОЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	146

3. Ефективність та безпека: перед застосуванням будь-якої нової технології у медицині потрібно провести відповідні дослідження для оцінки її ефективності та безпеки, технології повинні бути належним чином перевірено на ризики та побічні ефекти.

4. Етика досліджень: усі клінічні дослідження, що використовують медичні технології, повинні дотримуватися високих етичних стандартів, включаючи згоду пацієнтів на участь у дослідженні та захист їхньої безпеки.

5. Питання супроводження: запровадження нових технологій у медицину потребує не лише технічних знань, але й підготовки медичних працівників, а також розробки ефективних систем супроводження та навчання.

6. Моральність автономії пацієнта: пацієнти повинні мати право на інформований вибір та контроль свого лікування, включаючи використання медичних технологій, їхня автономія та гідність повинні бути поважані та захищені.

Загалом, використання технологій у медицині може приносити значні переваги, але вимагає уважного уваги до етичних аспектів для забезпечення того, щоб вони використовувалися в інтересах пацієнтів та суспільства в цілому.

Перелік використаних джерел:

1. Ключко, О. М. (2008). Інформаційно-комп'ютерні технології в біології та медицині. К: НАУ-друк.

2. Чабан, О., & Бойко, О. (2013). Огляд світової практики щодо впровадження медичних інформаційних систем та проблеми створення єдиного медико-інформаційного простору. Вісник Національного університету Львівська політехніка. Комп'ютерні науки та інформаційні технології, (771), 365-370.

3. Ковальчук, В. І. (2023). Огляд сучасних телекомунікаційних технологій в медичній сфері. Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій», 413-414.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА НЕДОЛІКИ

Кочєва О.В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Технологічний прогрес та розвиток сучасного світу має безпосередній вплив на медицину та медичну освіту. В умовах переходу до цифрового формату в системі охорони здоров'я необхідно впроваджувати новітні технології для підготовки майбутніх лікарів з урахуванням змін та інноваційних досягнень у сфері охорони здоров'я та науки. Найбільшою зміною в медичній освіті відбулось перетворення базових підходів на сучасні технології, такі як онлайн-навчання. Однак основна проблема, з якою зіткнулися викладачі закладів вищої медичної освіти, полягала в необхідності клінічного навчання здобувачів, що потребує роботи з пацієнтами та отримання практичних навичок [4, с. 396].

На сьогоднішній день існує багато інструментів навчання, які представлені цифровими технологіями. У сучасному освітньому процесі використовують навчальні відеоролики, пошукові бази даних, віртуальне навчання, соціальні мережі, додатки, платформи, відкриті онлайн-курси та штучний інтелект.

Досі існуючі технології, зокрема подкасти, віртуальна реальність, моделювання та комп'ютерні ігри, використовувалися для полегшення медичної освіти, а такі платформи, як веб-сайти та блоги – для надання базової інформації. Крім того, для навчання клінічним та комунікативним навичкам можна застосовувати мобільні відеоінструменти та програми, що працюють у режимі реального часу [2, с. 259]. Це дозволяє викладачам віддалено контролювати та персоналізувати навчання. Такі цифрові платформи створюють середовище, у якому викладачі можуть надавати швидкий зворотний зв'язок у режимі реального часу зі здобувачами освіти.

Найважливіша технологія, що здатна перетворити соціальне життя, – це штучний інтелект. Сучасні лікарі можуть співпрацювати з додатками на базі штучного інтелекту та легко збирати величезні дані, обробляти їх для встановлення діагнозу та призначення лікування. Однак у медичній освіті здобувачі часто лякаються інформаційного навантаження, яке тепер доступне завдяки простоті використання цих технологій [3, с. 2]. Тому медичні навчальні заклади повинні включати у свої навчальні програми навички управління, необхідні для отримання знань за допомогою штучного інтелекту.

Вважається, що в найближчому майбутньому ці технології відіграють важливу роль в охороні здоров'я, оскільки пристрої на базі штучного інтелекту можуть перевершити людей у когнітивних здібностях; отже, майбутні лікарі повинні розуміти важливість ефективної взаємодії із цими пристроями під час роботи в технологічно розвиненому середовищі [5, с. 147].

Незважаючи на те, що передові технології роблять медичну освіту більш доступною, індивідуалізованою та орієнтованою на здобувачів, найважливішою проблемою залишається поширення дезінформації. Контент, представлений викладачами традиційної освіти, як правило, надійний та взятий з авторитетних джерел; проте характер бізнесу та роботи цифрових медіа-платформ ускладнює ретельну перевірку якості інформації. Тому здобувачам освіти слід бути особливо обережними на онлайн-платформах та шукати перевірені посилання на споживаний контент [6, с. 5].

Інноваційні технології впливають на медичну освіту з погляду управління знаннями; однак вони не можуть замінити або доповнити медицину як «мистецтво догляду за пацієнтами». Гуманістичну сторону медичної професії, особливо мистецтво надання медичної допомоги, найважче замінити технологіями. Мистецтво догляду посідає центральне місце в професії вже понад 2000 років; пацієнти покладаються на ставлення лікаря, а не на результати оцінки. Таким чином, ефективне спілкування з пацієнтом та співчутливий підхід мають життєво важливе значення в клінічній практиці. Хоча найважливіші компоненти мистецтва надання допомоги, такі як комунікація, співчуття, спільне прийняття рішень, лідерство та побудова команди, не так часто фігурують у навчальній програмі медичної школи, запам'ятовування змісту та аналіз відіграють важливу роль. З впровадженням у медичну практику інноваційних технологій, таких як штучний інтелект, такі завдання, як запам'ятовування та аналіз, можуть стати менш важливими, тому медична освіта повинна приділяти більше часу мистецтву надання медичної допомоги [1, с. 379].

Отже, інноваційні технології в медичній освіті включають широкий спектр інструментів і підходів, призначених для підвищення якості навчання здобувачів і фахівців у медичній галузі. Завдяки інтеграції цих інновацій медична освіта стає більш ефективною, цікавою та доступною, сприяючи постійному професійному

розвитку лікарів та медичних працівників. Ці технології також полегшують співпрацю, дозволяючи здобувачам освіти взаємодіяти з однолітками та викладачами, незважаючи на географічні кордони, тим самим збагачуючи освітній досвід та сприяючи навчанню протягом усього життя в медичній спільноті.

Таким чином, сучасна медична освіта має прийняти інноваційні технології на додаток до традиційних моделей і дуже добре оцінити їхні переваги та усунути недоліки. Завданням сучасної медичної освіти є створення гібридної моделі навчання, побудованої на компонентах як традиційної, так і цифрової парадигм. Ця гібридна модель повинна ефективно інтегрувати обидва підходи до навчання. При цьому майбутні лікарі зможуть ефективно набувати знань та керувати ними, у той же час розвивати мистецтво надання медичної допомоги, використовуючи засади гуманістичної практики.

Перелік використаних джерел:

1. Minter DJ, Patel A, Ganeshan S, Nematollahi S. Medical communities go virtual. *J Hosp Med.* 2021; 16:378–380.
2. Siddiqui NA, Khan RN, Aziz A. The evolving role of digital media in medical education. *J Pak Med Assoc.* 2022; 72:958–960.
3. Srivastava TK, Waghmare L. Implications of artificial intelligence (AI) on dynamics of medical education and care: a perspective. *J Clin Diagn Res.* 2020; 14:1–2.
4. Tokuç B, Varol G. Medical Education in the Era of Advancing Technology. *Balkan Med J.* 2023;40(6):395-399.
5. Wartman SA, Combs CD. Reimagining medical education in the age of AI. *AMA J Ethics.* 2019;21:146–152.
6. Yeoh KG. The future of medical education. *Singapore Med J.* 2019;60:3–8.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ, МЕДСЕСТРИНСТВА ТА БІОЕТИКИ

Кочубей О.А., Ащеулова Т.В., Шаповалова С.О.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Сьогодні, в епоху стрімкого розвитку технологій та постійних змін у суспільстві, підвищення професійного рівня викладачів виходить на передній план як надзвичайно важлива та необхідна ініціатива. В сучасних умовах, коли вимоги до освіти постійно зростають, а студентське оточення стає все більш різноманітним і складним, актуалізується необхідність адаптації освітнього процесу до нових викликів. І саме тут величезний потенціал підвищення кваліфікації викладацького складу стає очевидним. Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини ХНМУ веде активну роботу щодо підвищення професійного рівня викладачів за декількома напрямками. По-перше, на кафедрі розроблено план семінарів внутрішньо кафедральних форм підвищення кваліфікації викладачів, згідно з яким проводяться: засідання кафедри, присвячені питанням педагогіки вищої школи і їх особливостям в медичних вузах та підвищенню кваліфікації викладачів; навчально-методичні конференції з обговорюванням підсумків контрольних узаємовідвідувань; проведення методичних семінарів згідно планів; показові та відкриті лекції і практичні заняття, які проводяться завідувачем,

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

***Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю***

м. Харків, 28 травня 2024 року

Редакційна колегія: Капустник Валерій Андрійович,
Лещина Ірина Володимирівна,
М'ясоєдов Валерій Васильович,
Фоміна Людмила Володимирівна,
Корнейко Ірина Василівна,
Волошко Катерина Володимирівна,
Перцев Павло Дмитрович.

Відповідальний за випуск І. В. Завгородній

Комп'ютерний набір та верстка: П. Д. Перцев, К. В. Волошко, І. Г. Лемішко

Формат А5. Ум. друк. арк. 18,0.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com, vid.redact@knmu.edu.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництва, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.